

Så bekämpar vi vägglöss tillsammans – Frågor och svar

Micasa Fastigheter ser allvarligt på alla former av skadedjur. Förekomsten av vägglöss har ökat kraftigt de senaste åren. Man tror att det beror på det ökande resandet och att människor får med sig vägglöss hem i bagaget. Det är idag ett av de vanligare skadedjursproblemen.

Vid misstanke om skadedjur ring Micasa Fastigheter

Vid misstanke om att skadedjuret finns i fastigheten, kontakta genast Micasa Fastigheters kundtjänst, 08-508 360 01. Hyresgästen/verksamheten är enligt hyreslagen skyldig att anmäla misstänkta skadedjur i bostaden. Micasa Fastigheter kontaktar sedan skadedjursfirman som gör en inspektion.

Hur upptäcker man vägglöss?

Vägglusen kan endast krypa. Spridning sker ofta genom att den följer med föremål från en plats till en annan. Exempelvis i resväskan från semestern, en handväska eller en rullator som flyttas mellan bostäder.

Den är aktiv på natten och gömmer sig på dagen. Den håller gärna till i, eller i närheten av, hyresgästens säng. Vägglusen biter oftast på handleder, hals- eller fotled. Bettet kan klia.

Ett tecken på vägglöss är deras avföring som ser ut som små, svarta prickar. Leta därför efter mörka fläckar i sängens alla vinklar och vrår, och efter döda vägglöss. Det är inte känt att vägglöss orsakar sjukdomar i Sverige.

Hur undviker man att få vägglöss?

- Extra uppmärksamhet bör ges för boende och tillhörigheter som besöker lägenheter/ bostäder eller verksamheter där problem med vägglöss förekommit
- Ta inte med något från miljöstuga, grovsopsrum eller saker som står i korridor/källare
- Var försiktig med kläder och föremål som inhandlats second hand
- Var uppmärksam vid resa. Låt kläderna vara kvar i resväskan i t ex hotellrummet och leta efter spår av vägglöss vid framförallt sängen. Låt väska stå i badrummet eller på balkongen.
- Vid hemkomst ställ först resväskan utomhus, exempelvis på balkongen. Tvätta alla kläder

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Nordkapsgatan 3, Kista
Box 1298
164 29 Kista

Tfn: 08 508 360 00
Fax: 08 508 360 04
www.micasa.se

Plusgiro: 134 64 63-1
Bankgiro: 5690-3875
Org nr: 556581-7870

VAT nr: SE556581787001
Moms/regnr: 01-556581-7870

Micasa Fastigheter
– en del av Stockholms stad

Vad krävs för att lyckas med en sanering?

- Det är av största vikt att samtliga inblandade följer skadedjursfirmans instruktioner.
- Samarbete krävs mellan skadedjurssanerare, hyresgäster, personalen i boendet anhöriga och fastighetsägaren.

Vilka saneringsalternativ finns det?

- Ett preparat sprutas utmed listerna och på sängbotten i lägenheten. Saneringen kan få upprepas under flera månader. Det är små kristaller av kisel strös ut på golvet och skär sönder vägglössens vaxlager så att de torkar ut. Kiselbehandling, som är den vanligast förekommande behandlingen, är både effektiv, förebyggande och långverkande.
- Rummet och/eller angripna föremål behandlas med värme.
- Behandling med insekticid

Eftersom vägglusen kan leva i över ett år utan föda, är saneringen en kombination av åtgärder. Inspektion och rengöring är två viktiga delar. Det är viktigt att hyresgästen städar innan besök. Genom att hålla rent blir processen lättare.

Hur går de olika behandlingarna till?

A. Kiselbehandling

Kisel är ett slags stenhjöl, små kristaller, som skär sönder lusens skal och torkar ut den. Det kan ta upp till två veckor efter exponering till dess lusen dör.

Hyresgästen bor kvar men det är lämpligt att vänta några timmar med att gå in i lägenheten efter det kiselbehandlingen utförts. Eventuellt damm ska hinna lägga sig. Lägenheten ska saneras med kisel var 6:e vecka. Under den tiden får kiselmjölet inte sugas upp med dammsugare. Innan en ny behandling genomförs ska lägenheten städas av verksamhet eller hyresgäst.

B. Värmebehandling

Särskilda fläktar värmer upp rummet tills kärntemperaturen i mitten på madrasser och möbler är minst 52 grader. Då brukar det vara 70-80 grader i luften.

Hyresgästen måste förbereda uppvärmningen genom att ta bort allt som inte tål värmen eller som inte kan få så hög kärnvärme. Saneringstekniker lossar vägglister och lägger ut kisel på ställen som man vet att vägglössen söker sig till när värmen stiger i rummet. Även en bit in i väggar, golv och tak blir det till slut så varmt att lössen dör.

C. Behandling med insekticid

Insekticid används allt mindre av miljö- och hälsoskäl men också för att löss kan utveckla immunitet mot insekticider.

Vilka regler gäller för att gå in i lägenheten efter utförd behandling?

I de fall som värmebehandlingen kompletteras med en sanering med bekämpningsmedel får inte det behandlade utrymmet beträdas inom fyra timmar efter slutförd behandling. *Barn under tre år, gravida, husdjur och allergiker får inte beträda utrymmet inom 24 timmar efter slutförd behandling.* Skadedjurstekniker informerar om vad som gäller i samband med behandlingen.

Eventuellt kiselpulver som har lagts ut utmed golvlister ska ligga kvar tre veckor efter värmebehandlingen. Det går bra att dammsuga kring pulvret.

Hur skyddar man sig om man måste besöka ett smittat område?

Genom att:

- Sätta på skoskydd
- Sätta på handskar
- Sätta på förkläde
- Inte sätta sig ned
- Inte nudda möbler eller luta sig mot väggar
- Kavla upp ärmarna så att kläderna inte kommer åt exempelvis möbler
- När du lämnar lägenheten – släng handskar, skoskydd och förkläde i en plastpåse, förslut och lägg i brännbara sopor

Om behandling/kritiska faktorer

Inför varje steg i saneringen får du information från saneringsfirman.

- Saneringsföretagets riktlinjer och instruktioner måste följas till punkt och pricka.
- En behandling som gör evakuering nödvändig kräver en stor arbetsinsats och är tidskrävande för verksamheten (alla möbler måste flyttas och varenda klädesplagg och pryl i lägenheten måste besiktas och omhändertas).
- Hyresgästerna är ofta beroende av hjälpmedel där löss kan gömma sig och spridas till andra områden, t ex rullator, rullstol, käpp, glasögon.
- En kiselbehandling tar upp till sex veckor och måste ibland upprepas.
- Vi strävar efter att ta så stor hänsyn som möjligt till miljö och människor.

För att bli av med vägglössen krävs det att hyresgästen tar ett stort ansvar under hela saneringsarbetet. Det är viktigt att hyresgäster följer saneringsfirmans råd och anvisningar vad gäller till exempel tvättning och städning.

Vilka skyldigheter har fastighetsägare och hyresgäst när det gäller skadedjur?

Fastighetsägarens skyldigheter:

Det är fastighetsägarens ansvar att se till att problem med vägglöss åtgärdas så fort det är

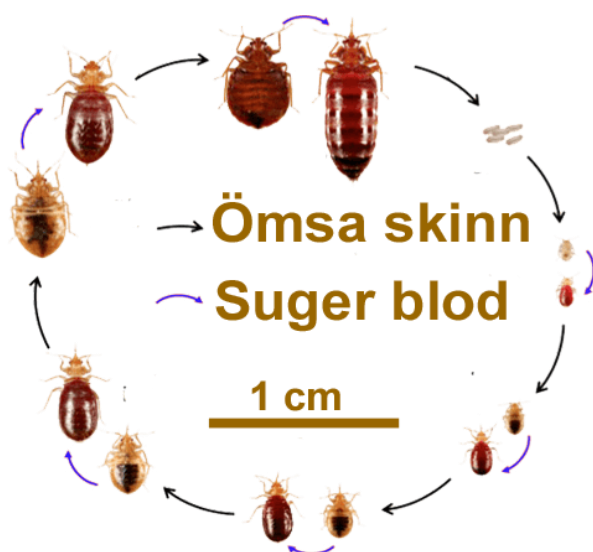

möjligt. Enligt miljöbalken ska fastighetsägaren ha egenkontroll. Det innebär att förekomsten av skadedjur ska förebyggas, kontrolleras och vid behov åtgärdas. I sitt egenkontrollprogram ska fastighetsägaren ha rutiner för detta.

Hyresgästens skyldigheter:

- En hyresgäst får inte ta in möbler eller annat i lägenheten om det finns eller misstänks finnas ohyra i sakerna.
- En hyresgäst måste genast anmäla till hyresvärden om ohyra upptäcks.
- En hyresgäst är skyldig att tåla inskränkningar i nyttjanderätten när ohyra ska utrotas.
- En hyresgäst som själv är ansvarig för ohyra har inte rätt till ersättning från Micasa Fastigheter.
- En hyresgäst ska följa skadedjursfirmans instruktioner till fullo.
- En hyresgäst som av vårdslöshet orsakar ohyra kan förlora hyresrätten. Samma sak gäller om hyresgästen inte anmäler och ohyra sprids.

Om du har vägglöss i din lägenhet

Bild: Nomor. Vägglöss i olika stadier.

Här är det mest vanligt att hitta vägglössen:

- Börja med att kontrollera **sängen**, sängramen, gaveln och madrassen. Om du har drabbats kommer du hitta den största delen av vägglössen här. Övriga löss finns oftast inom en radie av 1,5 meter från sängen eller stoppade möbler.
- Titta under och bakom **nattduksbord**, i **skarvar på rör** och på **stoppade möbler**.
- Vägglössen hittas ofta även vid **golv- och taklister**.
- **Bakom tavlor, gardiner** eller under andra **möbler** kan de också finnas.

I vissa fall måste föremål som drabbats av vägglöss frysas eller värmebehandlas, i värsta fall måste de kasseras.

Det är viktigt att föremål som eventuellt ska slängas hanteras enligt instruktioner från saneringsfirman. Om hyresgästen inte själv har möjlighet att slänga föremål, kan Micasa Fastigheter vara behjälplig.

Hur ser man att det finns löss i föremål, en TV t ex?

Det är mycket svårt. Det finns ingen 100-procentig metod för t ex elektronik. Samtliga föremål ska gås igenom. Om det finns misstanke om att ett föremål kan härbärgera löss kan det behöva skruvas isär.

Hur undviker man spridning?

- Låt sängen stå fritt i rummet (utan kontakt med väggar, sängbord eller andra möbler.) Låt lakanen hänga fritt på sidorna runt sängen.
- Flytta inte ut saker från sovrummet. Du kan sprida vägglöss till andra rum eller personer och därmed förlänga saneringstiden.
- Förvara tvättade kläder i slutna plastpåsar eller plastlådor med lock under saneringstiden. Vägglöss dör vid 60 graders tvätt och i torktumlare och torkskåp med värme. Förvärm skåp och tumlare innan användning så att rätt temperatur uppnås.
- Använd tätslutande plastpåsar eller plastlådor med lock för dina kläder och andra föremål för att undvika att få med vägglöss.
- Undvik att låna dammsugare och golvmopp från en granne som har vägglöss. Skulle du ha gjort det, lägg dammsugarpåsen i en tätslutande plastpåse innan du kastar den och tvätta moppen i 60 grader.
- Låna inte kläder, textilier, möbler, böcker etc. av varandra.
- Undvik att ta hem övergivna möbler och andra föremål från trapphusen och grovsoprum.

Om man inte har egen tvättmaskin i lägenheten, hur ska tvätten hanteras i den gemensamma tvättstugan?

- Lägg inte upp kläderna på en bänk utan ta dem, direkt in i tvättmaskinen, från en påse och tvätta på 60 grader. Vik sedan ihop tvätten hemma i lägenheten och inte i tvättstugan.
- Var noga med att hålla isär sanerade kläder och kläder som inte sanerats.

Kan man få vägglöss fast man alltid har det städat?

- Hur rent man har det i hemmet spelar ingen roll. Att vägglöss endast skulle finnas i smutsiga och hem är en myt.

Nomor har varit i min lägenhet och sanerat, varför hittar jag fortfarande levande vägglöss?

Med kisel som vi använder kan det för en vägglus ta upp till två veckor innan den dör. Detta beror på att kisel består av små stenar som skär upp vägglusens vaxhinna. Det tar sedan upp till två veckor innan vägglusen dör av uttorkning. Tidiga stadier av vägglus dör snabbare.

Sprider sig vägglössen genom ventilationen i huset?

Det är inte vanligt att vägglöss sprider sig genom ventilationen, de håller sig ofta kring sängen för att de vill ha nära till mat. Men om aktiviteten av vägglöss är väldigt hög är spridningsrisken större. Detta då boen blir fulla och vägglössen letar efter nya utrymmen att bo på.

Kan löss sprida sig till angränsande rum?

90 % av alla vägglöss finns i ett rum i eller i nära anslutning till sängen eftersom det är där födan finns. Bor du i lägenhet ska du inte flytta in i ett annat rum eller börja sova på soffan, eftersom lössen flyttar med. Tänk även på att vara försiktig med att flytta saker från ett rum till ett annat.

Varför sanerar man inte alltid kök och badrum?

Badrum

- Skulle du hitta vägglöss i badrummet bör den främsta åtgärden vara att städa ur ordentligt. Detta för att man inte får applicera gifter som kan gå ner i avloppet. Skulle du trots detta ha aktivitet i badrummet så kommer Micasa Fastigheter tillsammans med Nomor att ta fram en åtgärdsplan.

Kök

- Det är ovanligt att man hittar vägglöss i kök. Vägglössen är nattdjur och äter på oss när vi sover. Märker du ändå att vägglöss finns i köket så behandlar saneringsfirman naturligtvis även köket.

Varför kan jag inte få byta rum alternativt flytta ut tillfälligt under saneringen?

Vägglössen måste lockas att krypa i bekämpningsmedlet och det gör de bara så länge någon bor i rummet och utsöndrar lockande dofter samt alstrar koldioxid och feromoner. Flyttar du ut kvarstår problemet, eftersom vägglöss kan gå i dvala och överleva i upp till ett år i en tom bostad. Dessutom är risken stor att du sprider lössen vidare till nästa bostad.

Vad gör jag med kläder och textilier som inte tål att tvättas i 60 grader?

Det går även bra att hänga det i ett torkskåp eller torktumla det i 60 grader så att de blir genomvarma. Du kan också lägga kläderna i frysen i en vecka.